

TIEDOTE

5.4.2024

Poikkeuksellinen määrä avustuksia lääketieteen aloille

Vuoden ensimmäisellä myöntökierroksella maaliskuussa Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi avustuksia 12,3 miljoonalla eurolla kaikkiaan 18 hankkeelle. Avustusten kierroskohtainen määrä oli poikkeuksellisen suuri sekä euroissa että kappaleissa mitattuna.

Hakemusten käsittely painottui lääketieteen aloille, joille myönnettiin 9,8 miljoonaa euroa 13 hankkeelle. Myönnöt edustivat pääosin perustutkimusta.

Kierroksen suurin avustus, 1 680 000 euroa, kohdistuu mikrobiologian ja virologian alalle tutkimuskonsortiolle, jota vetää Helsingin yliopiston professori **Sarah Butcher** yhdessä Jyväskylän yliopiston professori **Varpu Marjomäen** sekä Tampereen yliopiston dosentti **Minna Hankaniemen** kanssa. Nelivuotisen tutkimuksen tavoitteina on tehdä rakenteellisia määrittämiä myös kroonisia sairauksia ja vakavia infektioita aiheuttaville entero- ja koronaviruksille sekä pyrkiä löytämään viruslääkkeiksi ja rokotteiden tehosteaineiksi sopivia yhdisteitä. Terveystieteiden tutkimusta sekä kansantaloutta huomattavasti kuormittavat korona- ja enterovirukset ovat aiheuttaneet useita vakavia epidemioita viimeisten 20 vuoden aikana.

Uudenlaista perustutkimusta

Säätiön vuonna 2021 myöntämän avustuksen voimin Turun yliopistoon hankitulla PET- eli positroniemissiotomografia-laitteella päästään nyt toteuttamaan urauurtavaa tutkimusta aivojen ja kehon välisten yhteyksien merkityksestä. Professori **Lauri Nummenmaalle** myönnettiin 720 000 euroa nelivuotiseen tutkimukseen, jossa koko kehon samanaikaisella kuvantamisella selvitetään sydänsairauksien ja ahdistusoireiden yhteyttä.

Sydän- ja verenkiertoelimistön sairaudet ovat suomalaisten yleisin kuolinsyy, ja ahdistushäiriöistä kärsii jopa seisemän prosenttia väestöstä. Tutkimuksen tarkoituksena on ymmärtää paremmin näiden sairauksien mekanismeja niiden ennaltaehkäisemiseksi ja parempien hoitojen kehittämiseksi.

Dementia uhkaa ikääntyviä suomalaisia

Neurologiset sairaudet vaikuttavat laajasti yhteiskuntaan, ja niiden taloudelliset seuraukset ovat merkittävät. Väestön ikääntyessä joka toinen sairastuu dementiaan. Suomalaisen dementiakuolleisuus on EU-maiden korkein, peräti 23 prosenttia.

Kierroksella myönnettiin avustuksia liki 4,7 miljoonaa euroa seitsemälle hankkeelle, jotka pureutuvat näiden sairauksien diagnostiikan ja hoitojen kehittämiseen.

Esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston dosentti **Eino Soljen** vetämälle tutkimukselle, joka kehittää muistisairauksien varhaisdiagnostiikkaa, etenemisen ennustamista ja hoitoa, myönnettiin 681 000 euroa neljälle vuodelle. Dosentti **Thomas McWilliams** Helsingin yliopistosta puolestaan tutkii työryhmineen neurodegeneratiivisten sairauksien patologiaa yhdistävää heikentynyttä autofagiaa eli solujen tärkeää kierrätysprosessia. Tavoite on edistää ymmärrystä etenevistä hermoston rappeumasairauksista sekä kehittää uusia hoitoja. Niin ikään Helsingin yliopiston dosentti **Karita Haapasalo-Tuomainen**, jonka kaksivuotiselle hankkeelle myönnettiin 483 000 euroa, pyrkii tutkimuksessaan paljastamaan aiemmin tunnistamattomia mekanismeja Alzheimerin taudin kehityksestä sekä avaamaan mahdollisuuksia uusille hoidoille.

Taiteelle ja kulttuurille suurin avustusmäärä kolmeen vuoteen

Taiteen ja kulttuurin aloille myönnettiin avustuksia maaliskuun myöntökierroksella yli 2,5 miljoonaa euroa neljälle hankkeelle. Summa on suurin viimeiseen kolmeen vuoteen. Suurin avustus, 1 200 000 euroa kolmelle vuodelle, myönnettiin Helsingin tapahtumasäätiölle kansainvälisten teosten tuotantosarjan toteuttamiseksi Helsingin juhlaviikoilla.

Maaliskuun kierroksen kaikki avustukset löytyvät tiedotteen liitteenä olevasta listasta.

Jane ja Aatos Erkon säätiö vastaanottaa hakemuksia vuoden jokaisena päivänä. Avustuksista päättää säätiön hallitus neljästi vuodessa. Lisätietoja säätiöstä, hakemisesta ja myönnettyistä avustuksista osoitteesta www.jaes.fi.

Lisätiedot:

Hanna-Mari Peltomäki, asiamies, Jane ja Aatos Erkon säätiö
hanna-mari.peltomaki@jaes.fi, p. 044 513 1069

MYÖNNETYT AVUSTUKSET MAALISKUUSSA 2024:

Professori Sarah Butcher, professori Varpu Marjomäki, dosentti Minna Hankaniemi	1 680 000
<i>Helsingin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Tampereen yliopisto</i> Tutkimuskonsortio kehittää turvallisia, laajavaikuttaisia viruslääkkeitä ja rokotteita. 4 vuotta	
Helsingin tapahtumasäätiö sr	1 200 000
Kansainväliset orkesteri- ja tanssivierailut Helsingin juhlaviikoilla 2024-26. 3 vuotta	
Dosentti Thomas McWilliams	1 145 000
<i>Helsingin yliopisto</i> Solutason mukautuvuuden mekanistinen selvittäminen ATG7-potilailla. 4 vuotta	
Professori Juha Kere	972 000
<i>Folkhälsans forskningscentrum</i> Alkionkehityksen uudet solumallit. 3 vuotta	
Tenure track -professori Minna-Liisa Änkö	932 000
<i>Tampereen yliopisto</i> RNA:n rakenteeseen kohdistuvien syövän täsmälääkkeiden kehittäminen. 4 vuotta	
Professori Lauri Nummenmaa	720 000
<i>Turun yliopisto</i> Ahdistuksen ja sydänsairauksien välisen yhteyden kuvantaminen koko kehon positroniemissiotomografian avulla. 4 vuotta	

Dosentti Sari Lauri <i>Helsingin yliopisto</i> Varhaisiän stressiin liittyvien psykiatristen oireyhtymien neurobiologiset mekanismit. 4 vuotta	688 000
Dosentti Tero Ahola <i>Helsingin yliopisto</i> Isäntäsolun proteiinien tehtävät RNA-virusinfektion aikana. 4 vuotta	686 000
Dosentti Eino Solje <i>Itä-Suomen yliopisto</i> Uudet biomarkerit, neurostimulaatio ja synaptiset tunnusmerkit: uusia näkökulmia neurodegeneratiivisiin sairauksiin. 4 vuotta	681 000
Helsingin Barokkiorkesterin yhdistys ry 1700-luvun ooppera: tutkimus- ja tuotantohanke. 4 vuotta	650 000
Dosentti Jukka Kallijärvi <i>Folkhälsanin tutkimuskeskus</i> Ennenaikaisen vanhenemisen solu- ja molekyyli-tason mekanismit ja hoidot vastasyntyneiden mitokondriosairaudessa. 4 vuotta	500 000
Professori Annakaisa Haapasalo <i>Itä-Suomen yliopisto</i> Aivojen immuunisolujen muutokset otsalohkodementian eri muodoissa. 3 vuotta	495 000
Dosentti Karita Haapasalo-Tuomainen <i>Helsingin yliopisto</i> Alzheimerin taudin synapsivaurioiden immuunimekanismien selvittäminen. 2 vuotta	483 000

Dosentti Timo Myöhänen <i>Helsingin yliopisto</i> Prolyylioligopeptidaasi – proteiinikertymäsairauksien yhteinen tekijä ja mahdollinen rappeuttavien aivosairauksien lääkehoidon kohde. 3 vuotta	472 000
Helsingin yliopisto / Kansalliskirjasto Edistyneet ratkaisut visuaalisen kulttuuriperinnön esittämiseen digitaalisesti eri yleisöille. 2 vuotta	396 000
PhD Andrea Ganna <i>Helsingin yliopisto</i> Voiko tekoäly tunnistaa ihmiset, joilla on suurin tarve verikokeisiin? 2 vuotta. Proof of Concept.	313 000
Garantiföreningen för Svenska Teatern rf Monimuotoisuuden vaikutus teatterin kestävässä kehityksessä. 3 vuotta	301 000
Orimattilan Erko-lukio Stipendit 2024. 1 vuosi	4 900